

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní Mgr. et Mgr. Lenkou Bahýřovou, Ph.D. ve věci

žalobkyně: **E. K.**
bytem X

zast. advokátem Mgr. Miroslavem Ševečkou
sídlem Banskobystrická 568/157, 621 00 Brno

proti

žalovanému: **Krajský úřad Jihomoravského kraje**
sídlem Žerotínovo náměstí 3, 601 82 Brno

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 1. 2020, č.j. JMK 2920/2020, sp. zn. S-JMK 176601/2019/OD/No,

takto:

- I. Rozhodnutí Krajského úřadu Jihomoravského kraje ze dne 7. 1. 2020, č. j. JMK 2920/2020, sp. zn. S-JMK 176601/2019/OD/No, **se ruší** a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 15 342 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám právního zástupce žalobkyně advokáta Mgr. Miroslava Ševečky.

O d ů v o d n ě n í:

I. Vymezení věci, obsah napadeného rozhodnutí

1. Rozhodnutím Magistrátu města Brna, odboru dopravněsprávních činností, ze dne 8. 10. 2019, č. j. ODSČ-10312/19-46 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“ nebo „rozhodnutí o přestupku“), byla žalobkyně shledána vinnou ze spáchání přestupků podle § 125c odst. 1 písm. f) bod 8 a § 125c odst. 1 písm. h) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích (dále jen „zákon o silničním provozu“) ve spojení s § 21 odst. 1 téhož zákona. Přestupků se měla dopustit tím, že řídila vozidlo blíže specifikované vozidlo v Brně, na ul. Hybešova ve směru od ul. Václavská a u domu č. 59 při odbočování vlevo na místo ležící mimo pozemní komunikaci nedala včas znamení o změně směru jízdy vlevo, nenajela co nejbližší ke středu vozovky a při odbočování srazila s blíže specifikovaným motocyklem, který řídil I. R., jenž jel stejným směrem jízdy a předjížděl vozidlo žalobkyně. Žalobkyně svým jednáním způsobila dopravní nehodu, při níž došlo k ublížení na zdraví řidiče motocyklu; ten utrpěl kompresivní frakturu prvního levého bederního obratle, otřes mozku, oděrky a zhmožděliny po těle, 3 dny byl hospitalizován a 15 dnů byl v pracovní neschopnosti. Na vozidlech dále vznikla hmotná škoda. Za spáchání přestupků byla žalobkyni uložena pokuta ve výši 25 000 Kč a zákaz řízení všech motorových vozidel na dobu 12 měsíců.
2. K odvolání žalobkyně proti rozhodnutí o přestupku bylo vydáno rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 1. 2020, č. j. JMK 2920/2020, sp. zn. S-JMK 176601/2019/OD/No (dále jen „napadené rozhodnutí“), proti němuž žalobkyně brojí žalobou. Jím byla změněna výroková část rozhodnutí o přestupku v tom smyslu, že žalobkyně se z nedbalosti dopustila přestupků dle § 125c odst. 1 písm. k) a § 125c odst. 1 písm. h) zákona o silničním provozu [tj. nikoli přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bod 8 a § 125c odst. 1 písm. h) téhož zákona], a dále byla vypuštěna část výroku znějící „*najela co nejbližší ke středu vozovky*“. Ve zbytku bylo rozhodnutí o přestupku potvrzeno.
3. Žalovaný v napadeném rozhodnutí shrnul předcházející průběh řízení a vypořádal námitky žalobkyně, přičemž neshledal pochybení, které by bylo důvodem ke zrušení rozhodnutí o přestupku. Ve věci bylo prokázáno způsobem, o němž nepanují důvodné pochybnosti, že žalobkyně skutek spáchala – byla řidičkou vozidla a porušila § 21 odst. 1 zákona o silničním provozu, čímž způsobila dopravní nehodu, při které bylo řidiči motocyklu ublíženo na zdraví. Z videozáznamů správní orgán dovodil, že žalobkyně nedala včas znamení o změně směru jízdy, neboť jej uvedla do chodu až bezprostředně před zahájením odbočovacího úkonu vlevo. Řidič motocyklu nemohl předpokládat, že vozidlo žalobkyně bude měnit směr jízdy a křížit tak jeho jízdní dráhu. Podle žalovaného by řidič motocyklu vozidlo žalobkyně zcela jistě nezačal předjíždět, pokud by viděl zapnutý blikáč. V době, kdy jel řidič motocyklu po tramvajovém pásu, spatřil, že vozidlo žalobkyně začíná odbočovat. Snažil se mu vyhnout ještě více vlevo do protisměrné části vozovky, vozidlo žalobkyně však pokračovalo v jízdě a narazilo svojí přední částí do pravého boku motocyklu. Řidič motocyklu neporušil § 13 odst. 2 zákona o silničním provozu (zákaz vjezdu na tramvajový pás). Žalovaný aproboval též uložený správní trest.

II. Žaloba

4. Žalobkyně navrhla, aby bylo napadené rozhodnutí zrušeno a věc byla žalovanému vrácena k dalšímu řízení. Napadené rozhodnutí považovala za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů i pro nesrozumitelnost. Pokud správní orgán prvního stupně provedl dokazování listinami obsaženými ve spise, a to mj. „vyjádřením E. K.“, má-li se jednat o úřední záznam policie ze dne 5. 11. 2018, ten je v rozporu s realitou. Žalobkyně před policejním orgánem vysvětlení nepodávala a nebyla poučena ve smyslu zákonných ustanovení, jak je uvedeno v úředním záznamu. Informace, které žalobkyně sdělila bezprostředně po dopravní nehodě, se od obsahu úředního záznamu podstatně liší. Není pravdou, že by motocykl „vůbec neviděla“. Žalobkyně motocykl zaregistrovala, neboť se před odbočením řádně podívala do zpětného zrcátka. Pokud pak s odkazem na toto nepravdivé tvrzení správní orgán dovodil, že žalobkyně řádně nesledovala situaci za zadní částí svého vozidla, jedná se pouze o hypotézu, která nebyla prokázána. Není zřejmé, z jakých tvrzení žalobkyně správní orgán vycházel, neboť žalobkyně ve správním řízení nic neuváděla.
5. Nesrozumitelnost napadeného rozhodnutí spatřovala v tom, že v popisu skutku je jí kladeno za vinu pouze to, že nedala včas znamení o změně směru jízdy vlevo a střetla se s motocyklem. Z odůvodnění však plyne, že rovněž řádně nesledovala situaci za zadní částí svého vozidla, nedbala zvýšené opatrnosti a začala provádět odbočovací úkon současně s dáním znamení o změně směru jízdy. Správní orgán tedy poskytuje odůvodnění k něčemu, co žalobkyni za vinu kladeno není. Jedná se tak o důvod pro zrušení rozhodnutí.
6. Ve věci nebyl dostatečně zjištěn skutkový stav. Správní orgán se nezabýval předstřetovou rychlostí motocyklu a chováním jeho řidiče, možností účastníků zabránit vzniku dopravní nehody, kvalitou a vypovídací hodnotou videozáznamů. Z nedostatečně zjištěného skutkového stavu pak správní orgán vyvodil nesprávné závěry.
7. Z kamerových záznamů plyne, že řidič motocyklu se přibližuje k vozidlu žalobkyně výrazně vyšší rychlostí. Za tímto účelem měl správní orgán nechat zpracovat znalecký posudek znalcem z oboru dopravy, který by odpověděl na zásadní otázky příčiny vzniku dopravní nehody. Správní orgán podíl viny řidiče motocyklu na vzniku dopravní nehody neposoudil, nezkoumal všechny v úvahu přicházející příčiny dopravní nehody, tj. i rychlost vozidel a vzájemnou vzdálenost a polohu před střetem. V řízení nebylo prokázáno, že by žalobkyně řidiči motocyklu vytvořila nepředvídatelnou překážku, na kterou by nebyl schopen adekvátně zareagovat.
8. Významné je též posouzení otázky, zda se měl řidič motocyklu po vybočení u zaparkovaného vozidla vrátit zpět do svého jízdního pruhu (jak to učinila žalobkyně), tj. v jaké vzdálenosti od pravého okraje vozovky u zaparkovaného vozidla došlo ke střetu. Podle žalobkyně řidič motocyklu porušil i § 5 odst. 1 písm. b) a § 18 odst. 1 zákona o silničním provozu, neboť dostatečně nesledoval provoz a nepřizpůsobil rychlost jízdy tak, aby byl schopen reagovat na vzniklou dopravní situaci. Na jisto je třeba též postavit skutečnost, zda řidič přehlédl zapnutý levý směrový světelný ukazatel na vozidle žalobkyně, neboť sám řidič motocyklu ve své výpovědi uvádí, že zapnutí znamení o změně směru jízdy nemůže jednoznačně určit.
9. Není pravdou, že žalobkyně začala odbočovat ve stejnou dobu, kdy zapnula znamení o změně směru jízdy. Součástí správního spisu byly dva kamerové záznamy (jeden z vozidla žalobkyně a druhý z kamery na budově). Ve skutečnosti ovšem existují nejméně tři kamerové záznamy. Třetí kamerový záznam, který je rovněž zachycen kamerou na

budově, policie rovněž od majitele budovy získala, ovšem z nepochopitelných důvodů jej nepředala správnímu orgánu. Žalobkyně si od majitele budovy záznam vyžádala (byl jí přehrán) a je na něm vidět, že rychlost motocyklu je mnohem vyšší než rychlost vozidla žalobkyně. Rovněž je patrné, že řidič motocyklu nedává znamení o změně směru jízdy. Pokud tento záznam není součástí spisu, nelze rovněž považovat skutkový stav za dostatečně zjištěný.

10. Z napadeného rozhodnutí není jasné, na základě kterého záznamu byla včasnost signalizace změny směru jízdy posuzována. Video z kamery na budově nasnímallo střet vozidel z úhlu, z něhož nelze stanovit (až do samotného odbočení), zda byla signalizace změny směru jízdy zapnuta. Stejně jako při objíždění zaparkovaného vozidla, tak i při odbočování doleva žalobkyně využila funkci tzv. „triplingu“ neboli komfortního blikání, což znamená, že i u jemného zatlačení do směrové páčky dojde automaticky k trojitému zablikání směrových světel. Toto se ovšem neprojeví zvukovým signálem. U odbočování doleva žalobkyně po tomto „trojbliku“ navíc ještě posunula směrovou páčku do konečné polohy, aby byla signalizace kontinuální. Není tedy pravdou, že by nesignalizovala změnu směru jízdy.
11. Nadto je nutno u videa z vozidla žalobkyně nutno vzít do úvahy prodlevu mezi zvukovým signálem směrovky ve vozidle a rozsvícenou, resp. blikající žárovkou směrového světla a dále rovněž časovou odchylku mezi zvukem a videem autokamery. Tato časová prodleva činí až několik vteřin. Z kamerového záznamu z vozidla žalobkyně lze rovněž zjistit, že mezi zvukovou signalizací blikáče a změnou směru jízdy vozidla doleva, uběhly cca. 3 vteřiny (k tomuto je ještě nutné připočítat tři bliknutí směrových světel na základě triplingu). S připočtením odchylky mezi zvukem a videem videokamery a rovněž možnou odchylku software přehrávajícího video, může dojít ke zpoždění až cca 5 vteřin. To je nepochybně dostatečně dlouhá doba, aby řidič, který se dostatečně věnuje provozu před sebou a jede přiměřenou rychlostí, byl schopen zareagovat na situaci před ním. Pokud by bylo zjištěno, že žalobkyně včas signalizovala změnu směru jízdy, znamenalo by to, že dopravní nehodu zavinil řidič motocyklu. Pokud správní orgán tuto skutkovou otázku nepostavil najisto, nelze považovat napadené rozhodnutí za zákonné.
12. Namítána je též nesprávná interpretace § 13, § 17 a § 21 zákona o silničním provozu v souvislosti s povinnostmi účastníků dopravní nehody. Podle žalobkyně jel řidič motocyklu po tramvajovém pásu neoprávněně. Řidič je povinen se zařadit po objetí překážky (zde zaparkovaného vozidla) zpět do svého jízdního pruhu, a to i přes to, že má následně v úmyslu předjíždět. Ze skutkových zjištění správního orgánu není jasné, za jakou dobu a jakou vzdálenost řidič motocyklu ujel po tramvajovém pásu od objetí zaparkovaného vozidla až po okamžik střetu s vozidlem žalobkyně a zda neměl povinnost se zařadit zpět do svého jízdního pruhu. Řidič motocyklu rovněž porušil § 17 odst. 5 písm. e) zákona o silničním provozu. V řízení nebylo postaveno najisto, zda řidič zaregistroval signalizaci žalobkyně o změny směru jízdy, kterou dávala včas. Řidič motocyklu tak mohl a měl včas zareagovat. Rychlost motocyklu rovněž nebyla vůbec zkoumána.
13. Nesprávnou interpretaci § 21 odst. 1 zákona o silničním provozu spatřuje žalobkyně v tom, že znamení o změně směru jízdy dávala včas, dbala zvýšené opatrnosti, jelikož snížila rychlost vozidla a přesvědčila se o dopravní situaci před sebou, vedle sebe i za sebou, řidiče motocyklu v dostatečné vzdálenosti registrovala. Při zahájení odbočování se mohl řidič motocyklu nacházet někde na úrovni zaparkovaného vozidla a nic nenasvědčovalo tomu, že žalobkyni hodlal předjíždět. Tuto skutečnost žalobkyně dovozuje z toho, že řidič motocyklu, nedával znamení o změně směru jízdy, když chtěl žalobkyni předjet. Ani sám

řidič motocyklu ve svých výpovědích neuvádí, že by byl dával znamení o změně směru jízdy. Za těchto okolností nebylo tedy důvodné předpokládat, že by měl žalobkyni řidič motocyklu předjíždět. Po kontrole situace a se zapnutou signalizací změny směru jízdy žalobkyně začala odbočovat doleva a následně došlo ke střetu. Správní orgán nesprávně posoudil otázku viny žalobkyně ve vztahu k údajnému porušení § 125c odst. 1 písm. h) zákon o silničním provozu.

14. Správní orgán rovněž nezohlednil princip omezené důvěry v dopravě. Řidič osobního motorového vozidla může v souladu s principem omezené důvěry v dopravě spoléhat na to, že pokud s dostatečným předstihem (řádne) dává ostatním účastníkům silničního provozu najevo svoji vůli odbočit vlevo, a ověřil si již, že neexistuje překážka, která by mu v tom bránila, může v odbočovacím manévru pokračovat. Po účastníkovi silničního provozu nelze spravedlivě požadovat, aby bez dalšího předpokládal možné porušení pravidel tohoto provozu jinými účastníky a aby tomu přizpůsobil své počínání. Žalobkyně nemohla předpokládat a předvídat, že řidič motocyklu mohl jet vyšší než povolenou rychlostí, že jí hodlá předjet, když nedává znamení o změně směru jízdy nebo že si (zřejmě) nevšimne signalizace změny směru jízdy.
15. Správní orgán porušil zásadu legitimního očekávání, neboť nepostupoval v souladu judikaturou a postupoval odlišně od ostatních obdobných případů. Byl též porušen § 3 správního řádu (nebyl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti).

III. Vyjádření žalovaného a replika žalobkyně

16. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě odkázal na odůvodnění rozhodnutí o přestupku, jehož hodnocení důkazů odpovídá zásadám formální logiky a nevybočuje ze zákonných mezí. Porušení § 21 odst. 1 zákona o silničním provozu vyplývá zejména z videozáznamů, které jsou součástí spisového materiálu. Správní orgán prvního stupně ve slovním popisu jednání kladl žalobkyni za vinu, že si při odbočování vlevo nenajela se svým vozidlem co nejbližší ke středu vozovky. Povinnost řidiče zařadit se před odbočováním vlevo co nejdále vlevo v části vozovky určené pro jeho směr jízdy s ohledem na rozměry vozidla nebo nákladu a šířku vozovky je stanovena v § 21 odst. 3 zákona o silničním provozu. Z videozáznamů jednoznačně vyplývá, že žalobkyně výše uvedené nerespektovala. Žalobkyně se tedy dopustila dvou přestupků dle § 125c odst. 1 písm. k) a dle § 125c odst. 1 písm. h) zákona o silničním provozu. S ohledem na skutečnost, že zcela formalistické trvání na změně právní kvalifikace tak, aby byla naprosto bezchybná, by bylo v neprospěch žalobkyně, ale na věci samé by to nic nezměnilo, přistoupil žalovaný k tomu, že z výroku rozhodnutí vypustil část výroku znějící „nenajela co nejbližší ke středu vozovky“.
17. Nad rámec výňatků z odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaný doplnil, že pokud by se žalobkyně přesvědčila o situaci v bezprostřední blízkosti svého vozidla, mohla zastavit a ke střetu nemuselo dojít. Pokud by řidič motocyklu věděl, žalobkyně hodlá odbočit vlevo, pak by měl opravdu podle § 17 odst. 1 zákona o silničním provozu povinnost předjet ji zprava. Řidič motocyklu ovšem nemohl vědět, že žalobkyně hodlá odbočit vlevo, pokud začala dávat znamení o změně směru jízdy až ve chvíli, když začala měnit směr jízdy a způsob její jízdy před zahájením odbočování tomuto také žádným způsobem nenapovídal.
18. Rychlost motocyklu by bylo možné ve vztahu k přestupkové odpovědnosti žalobkyně považovat za relevantní pouze tedy, pokud by se pohyboval velmi vysokou rychlostí a

nečekaně na poslední chvíli se „vynořil“ za vozidlem žalobkyně a začal ji předjíždět. Případné markantní překročení nejvyšší dovolené rychlosti řidičem motocyklu by se však zcela jistě negativně projevilo na vyšší míře poškození vozidel i újmě na zdraví řidiče motocyklu.

19. V **replíce** k vyjádření žalovaného žalobkyně uvedla, že se s jejími námitkami žalovaný nevypořádal, a zůstala na svých tvrzeních. Dodala, že po ní nelze spravedlivě požadovat, aby se neustále a i v průběhu odbočování opětovně přesvědčovala o dopravní situaci. Tento požadavek splnila před odbočením, a následek v podobě dopravní nehody vyvolala nepřiměřeně rychlá jízda motocyklisty, jeho nevěnování se provozu a jeho nesprávná reakce na odbočování žalobkyně.
20. Žalovaného verzi o průběhu nehodového děje rovněž vyvrací tvrzení samotného řidiče motocyklu, který uvedl: „*když jsem jel středem tramvajového pásu, spatřil jsem, jak od pravého okraje vozovky začíná odbočovat vlevo osobní vozidlo*“. Řidič motocyklu ovšem reagoval zcela nepřiměřeně a nelogicky, když místo brzdění či vyhnutí se vpravo (místa pro předjetí vozidla žalobkyně zprava pro motocykl bylo dostatek) předjížděl odbočující vozidlo zleva. Pokud řidič registroval vozidlo odbočující doleva, tak jeho jízdou ve směru odbočení vozidla musel předpokládat, že dojde nevyhnutně ke střetu, ledaže by jel tak rychle, že se mohl domnívat, že tento manévr „stihne“. Správní orgány se nezabývaly rozsahem poškození vozidla žalobkyně v návaznosti na rychlost motocyklu, nemají k tomu odbornou pravomoc; měl být proto zpracován znalecký posudek.

IV. Posouzení věci krajským soudem

21. Krajský soud předně posuzoval, zda byly splněny podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že žaloba byla podána včas (§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní; dále jen „s.ř.s.“), osobou oprávněnou (§ 65 odst. 1 s.ř.s.) a že se jedná o žalobu přípustnou (§ 65, § 68, § 70 s.ř.s.). Soud ve věci rozhodoval bez jednání, neboť pro tento postup byly splněny zákonem stanovené podmínky (§ 51 s. ř. s., § 76 odst. 1 s. ř. s.).
22. Žaloba je důvodná.
23. Těžištěm sporu je otázka, zda žalobkyně svým jednáním porušila § 21 odst. 1 zákona o silničním provozu a způsobením nehody, při níž bylo jinému ublíženo na zdraví, naplnila skutkovou podstatu přestupku podle § 125c odst. 1 písm. h) zákona o silničním provozu.
24. Podle § 21 odst. 1 zákona o silničním provozu platí, že při odbočování na křižovatce nebo na místo ležící mimo pozemní komunikaci musí řidič dávat znamení o změně směru jízdy; při odbočování nesmí ohrozit řidiče jedoucí za ním a musí dbát zvýšené opatrnosti. Jak vyplývá z judikatury Nejvyššího správního soudu k výkladu aplikovaného ustanovení (např. rozsudek ze dne 31. 7. 2012, č. j. 2 As 67/2011 – 89, ze dne 14. 7. 2016, č. j. 2 As 66/2016 – 32, či ze dne 27. 10. 2021, č. j. 9 As 120/2021 – 24), kterou však žalovaný v napadeném rozhodnutí nereflektoval, při posouzení otázky zavinění je nutno věnovat pečlivou pozornost konkrétním skutkovým okolnostem, zejména časovému průběhu nehody, resp. časovému úseku, během něhož se řidič (obviněný z přestupku) rozhoduje a zjišťuje, zda může odbočovací manévr provést, a následně je nutno posoudit, zda měl odbočující řidič dostatečný čas k tomu, aby předjíždějící vozidlo spatřil a mohl na něj adekvátním způsobem zareagovat. Podstatné je proto zjištění, zda odbočující řidič mohl v konkrétním případě pohledem do zpětného zrcátka zjistit, že jej již předjíždí jiné vozidlo,

a zda měl na adekvátní reakci dostatečnou dobu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 4. 2020, č. j. 3 As 102/2018 – 29).

25. V posuzované věci soud dospěl k závěru, že skutkový stav věci, rozhodný pro posouzení odpovědnosti žalobkyně za přestupek, dostatečně zjištěn nebyl. Správní orgány vycházely zejména ze dvou videozáznamů, a to z videozáznamu z kamerového systému, umístěném na budově Hybešova č. 61, a dále z videozáznamu z osobní kamery, umístěné na čelním skle vozidla žalobkyně. Správní orgán na základě těchto záznamů shrnul průběh nehody na s. 4 rozhodnutí o přestupku následovně: „Vozidlo žalobkyně jede po ulici Hybešova, kde objíždí na pravé straně komunikace stojící vozidlo, následně se vrátí k pravému okraji vozovky, zapne levý ukazatel směru jízdy a ihned začne odbočovat vlevo. V okamžiku, kdy žalobkyně zajela k pravému okraji vozovky, zapne levý ukazatel směru jízdy a ihned začne odbočovat vlevo. V okamžiku, kdy žalobkyně zajela k pravému okraji vozovky (poté co objela auto stojící u pravého okraje komunikace), započal ji řidič motocyklu předjíždět. Jelikož žalobkyně zapnula levý blikáč bezprostředně před tím, než započala provádět odbočovací úkon, nemohl řidič motocyklu předpokládat, že žalobkyně bude neočekávaně měnit směr jízdy, tak že bude křížit jeho jízdní dráhu“. Dále správní orgán uvedl, že žalobkyně „začala provádět odbočovací úkon současně s dáním znamení o změně směru jízdy“. Žalovaný v napadeném rozhodnutí tento popis (před)nehodového děje fakticky bez dalšího potvrdil.
26. Z videozáznamů je skutečně patrné, že žalobkyně jede po ulici, kde objíždí na pravé straně komunikace stojící vozidlo, po jeho objetí se vrací do pravého jízdního pruhu, výrazně zpomaluje, zapíná signalizaci levého blikáče a odbočuje vlevo na tramvajový pás, zjevně s úmyslem odbočit na místo mimo komunikaci. Zcela nevyjasněná však zůstává i přes existenci uvedených videozáznamů otázka, kdy započal řidič motocyklu žalobkyni předjíždět a zda vůbec žalobkyně tento úmysl řidiče motocyklu mohla a měla předpokládat. Přednehodová situace je totiž v tomto případě specifická v tom, že žalobkyně a následně po ní též řidič motocyklu, museli objet vozidlo stojící u pravého okraje vozovky, což situaci znepráhledňovalo. V rozhodnutí o přestupku, resp. v napadeném rozhodnutí, zcela chybí podrobný popis časového sledu přednehodového děje, používány jsou toliko neurčité pojmy. Tvzení správního orgánu, že žalobkyně „zapne levý ukazatel směru jízdy a ihned začne odbočovat vlevo“ a současně tvrzení, že žalobkyně „začala provádět odbočovací úkon současně s dáním znamení o změně směru jízdy“ spolu zcela nekorepondují a nadto není zřejmé, ze kterého záznamů správní orgán hodnotil okamžik, kdy žalobkyně začala úmysl odbočení vlevo signalizovat. Na podkladě popisu přednehodového děje, jak jej představily správní orgány, si podle soudu nelze učinit natolik přesný obrázek o jeho průběhu, aby bylo možné bez důvodných pochybností dospět k závěru o tom, že žalobkyně svým jednáním porušila § 21 odst. 1 zákona o silničním provozu.
27. Podle rozsudku ze dne 31. 7. 2012, č. j. 2 As 67/2011 - 89, je z dikce § 21 odst. 1 zákona o silničním provozu „zřejmé, že po řidiči se požaduje současné splnění několika povinností. Řidič je povinen před samotným odbočením dát znamení o změně směru jízdy (povinnost první), současně při samotném manévru odbočování musí dbát zvýšené opatrnosti (povinnost druhá) a počínat si tak, aby neohrozil za ním jedoucí řidiče (povinnost třetí),“ přičemž poslední dvě povinnosti jsou vzájemně provázané. Povinností odbočujícího řidiče je se s ohledem na princip tzv. omezené důvěry přesvědčit, zda není předjížděn jiným vozidlem, a to právě v rámci povinnosti dbát zvýšené opatrnosti. „Jinak řečeno, v okamžiku, kdy žalobkyně dala

znamení o změně směru jízdy vlevo a zpomalila, nemohla se bez dalšího bezpečně spoléhat na to, že všichni ostatní účastníci provozu na pozemních komunikacích budou dodržovat své povinnosti a nikdo ji například nezačne předjíždět zleva.“ Z videozáznamů, z nichž měly správní orgány skutkový stav dostatečně zjištěný, nicméně není patrné, v jaké vzdálenosti se řidič motocyklu nacházel za žalobkyní při zahájení jejího odbočovacího manévru, zda z jeho strany nedošlo k porušení povinností na úseku zákona o silničním provozu a případně jaký vliv tato skutečnost měla na předstřetový děj.

28. Správní orgány zároveň nedostály povinnosti pečlivě zkoumat a objasnit, po jak dlouhou dobu měla žalobkyně možnost předjíždějící vozidlo spatřit. Teprve na základě takového podkladu totiž bylo na místě rozhodnout, zda se jednalo o dostatečně dlouhý čas, po který mohla adekvátním způsobem zareagovat (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 7. 2016, č. j. 2 As 66/2016 – 32). V návaznosti na toto zjištění pak bylo nutno zabývat se na podkladě konkrétních skutkových okolností věci otázkou, zda žalobkyně zachovala potřebnou míru opatrnosti, či nikoli. Jinými slovy, zda měla nejen *povinnost*, ale též *možnost* předvídat porušení nebo ohrožení zájmu chráněného zákonem, přičemž je nutno vyjít z toho, že nedostatek jedné z těchto složek znamená, že čin je nezaviněný (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. 1. 2008, sp. zn. 5 Tdo 10/2008). Úvahy týkající se otázky zavinění v rozhodnutí o přestupku i v napadeném rozhodnutí rovněž chybí, toliko bylo konstatováno, že zavinění přestupku ve formě nedbalosti nevědomé bylo shledáno.
29. Lze tak shrnout, že na základě zjištěných podkladů nebylo možné bez důvodných pochybností dospět k závěru, že žalobkyně svým jednáním porušila § 21 odst. 1 zákona o silničním provozu a dopustila se tak přestupku podle § 125c odst. 1 písm. h) zákona o silničním provozu, který jí je kladen za vinu. Nutno podotknout, že v případech, kdy správní orgány nemají potřebnou odbornost k tomu, aby průběh přednehodového děje samy zanalyzovaly, je na místě zpracování posudku znalcem v příslušném oboru. Soud má za to, že při neexistenci dalších důkazů bylo v tomto případě doplnění dokazování znaleckým posudkem skutečně potřebné; v případech obdobných tomuto jde o běžnou správní praxi. Na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu tedy nebylo možné řádně posoudit naplnění jednotlivých znaků odpovědnosti za přestupek, když zejména ve vztahu k otázce naplnění subjektivní stránky přestupku bylo rozhodnutí o přestupku a potažmo napadené rozhodnutí, odůvodněno nedostatečně.
30. Krajský soud dospěl k závěru, že již z uvedených důvodů bylo na místě napadené rozhodnutí zrušit. Žalobkyně sice ve správním řízení doplnění dokazování znaleckým posudkem nenavrhovala, nicméně v odvolání snášela argumenty směřující primárně proti tomu, jakým způsobem byl zjištěn skutkový stav věci. Jak uvedl rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne 2. 5. 2017, č. j. 10 As 24/2015 – 71, č. 3577/2017 Sb. NSS, „v rámci přezkumu napadeného rozhodnutí je krajský soud povinen zkoumat, zda správní orgány bez ohledu na způsob obhajoby obviněného v řízení o přestupku dostály své povinnosti, o němž nejsou důvodné pochybnosti“, přičemž „jsou-li nedostatky ve zjištění skutkového stavu takového rozsahu, že jejich odstranění by znamenalo nabrazovat činnost správních orgánů soudem, uloží krajský soud tuto povinnost (tj. odstranění pochybností o skutkovém stavu, vyplývající nejen z námitek vznesených v průběhu správního řízení, ale též z žalobních tvrzení a navrhovaných důkazů) správnímu orgánu“. Nadto krajský soud shledal další pochybení napadeného rozhodnutí.

31. Nepřezkoumatelnost správního rozhodnutí je vadou, k níž je správní soud povinen přihlížet z úřední povinnosti. I bez námítky tak bylo nutné zohlednit rozpor mezi výrokem rozhodnutí o přestupku po jeho změně ze strany žalovaného a odůvodněním napadeného rozhodnutí. Žalobkyni bylo kladeno za vinu, že porušením § 21 odst. 1 zákona o silničním provozu naplnila skutkovou podstatu přestupku podle § 125c odst. 1 písm. h) zákona o silničním provozu a zároveň přestupku dle § 125c odst. 1 písm. k) téhož zákona. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplývá, že naposled uvedený přestupek měla žalobkyně naplnit tím, že se před odbočováním vlevo nezařadila co nejdále vlevo v části vozovky určené pro její směr jízdy, tj. že porušila § 21 odst. 3 věta druhá zákona o silničním provozu. Zároveň však napadeným rozhodnutím došlo k vypuštění části výroku „nenajela co nejbližší ke středu vozovky“, což s odůvodněním nekoresponduje. Ve vztahu k výroku, že žalobkyně naplnila skutkovou podstatu přestupku podle § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu je tedy napadené rozhodnutí nesrozumitelné (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 7. 2008, č. j. 3 As 51/2007 – 84).
32. Co se týká dalších námitek žalobkyně, důvodná je argumentace, že žalobkyně nepodávala v průběhu správního řízení vysvětlení. Takový úkon byl policií zajištěn pouze ve vztahu k řidiči motocyklu. Úřední záznam policie ze dne 5. 11. 2018 není výpovědí žalobkyně, ani záznamem o podání vysvětlení. Jedná se o popis jednání ze strany žalobkyně, jak jej zachytil policista a pouze tímto policistou je úřední záznam podepsán. Žalobkyně ani tento policista nebyli v řízení vyslechnuti (žalobkyně se k výsledku nedostavila a policista předvolán nebyl), tento záznam proto nemůže být důkazem, z něhož by bylo možné bez dalšího vyjít při zjišťování průběhu přednehodového děje (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2009, č. j. 1 As 96/2008 – 115, č. 1856/2009 Sb. NSS).
33. Důvodná je též námitka týkající se nedostatků ve výroku rozhodnutí o přestupku v části popisu skutku. Jím je žalobkyni kladeno za vinu pouze to, že nedala včas znamení o změně směru jízdy vlevo, a že nenajela co nejbližší ke středu vozovky, přičemž napadeným rozhodnutím bylo naposled vytýkané zjištění vypuštěno. V přestupkovém řízení tak byla žalobkyně shledána vinou porušením § 21 odst. 1 zákona o silničním provozu, čehož se dle skutkové věty dopustila toliko tím, že včas nedala znamení o změně směru jízdy. Pokud je následně žalobkyni v odůvodnění rozhodnutí dáváno za vinu rovněž porušení povinnosti dbát zvýšené opatrnosti a neohrozit řidiče jedoucí za ní, taková pochybení nemají oporu ve výroku o vině. Jak vyplývá z usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 1. 2008, č. j. 2 As 34/2006 – 73, č. 1546/2008 Sb. NSS), výrok rozhodnutí o přestupku musí obsahovat popis skutku uvedením místa, času a způsobu spáchání, popřípadě i uvedením jiných skutečností, jichž je třeba k tomu, aby nemohl být zaměněn s jiným. Mezi popisem skutku ve výroku rozhodnutí, jeho právní kvalifikací a odůvodněním rozhodnutí přitom musí být vzájemný soulad. Těmto požadavkům napadené rozhodnutí nedostojí.
34. K pochybení na straně řidiče motocyklu lze nad rámec již uvedeného doplnit, že zavinění z nedbalosti není vyloučeno spoluzaviněním jiných osob, včetně poškozeného, je-li dána příčinná souvislost mezi porušením povinností ze strany přestupce a škodlivým následkem, tj. zde způsobením dopravní nehody, při kterém je jinému ublíženo na zdraví (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 8. 2013, sp. zn. 4 Tdo 852/2013, obdobně usnesení ze dne 25. 5. 2011, sp. zn. 8 Tdo 621/2011, či ze dne 15. 10. 2002, sp. zn. 3 Tdo 399/2002). Jak bylo však konstatováno výše, správní orgány se průběhem přednehodového děje, jehož součástí je též jednání poškozeného, dostatečně nezabývaly.

35. Nebylo dostatečně zkoumáno, jakou jel řidič motocyklu rychlostí, zda při předjíždění dával včas znamení o změně směru jízdy, zda neporušil jinou povinnost a zda jím uvedené vyhodnocení situace, tj. že se žalobkyni rozhodl předjet zleva a nikoli zprava, bylo v posuzované věci adekvátní. Přijaté závěry ohledně porušení povinností řidiče tak nemají oporu ve zjištěném skutkovém stavu. Všechny tyto skutečnosti je nutno zohlednit při hodnocení otázky, zda žalobkyně měla a mohla rozpoznat předjížděcí manévry řidiče motocyklu a zda tak s ohledem na vzniklý škodlivý následek byla naplněna její odpovědnost za porušení § 21 odst. 1 zákona o silničním provozu. V dalším řízení bude nutno se vypořádat též s obranou žalobkyně (byť vznesenou až v žalobě), jež se týká časových aspektů signalizace změny směru jízdy.

V. Závěr a náklady řízení

36. Soud uzavírá, že ze strany správních orgánů nebyl dostatečně zjištěn skutkový stav věci, tj. tak, aby na jeho podkladě bylo možné dospět k závěru o odpovědnosti žalobkyně za přestupek podle § 125c odst. 1 písm. h) zákona o silničním provozu. Soud shledal též další pochybení (nesrozumitelnost a nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí), pro která bylo na místě žalobě vyhovět a napadené rozhodnutí zrušit (§ 76 odst. 1 písm. a) a b) ve spojení s § 78 odst. 1 s. ř. s.) a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.); v něm bude nutno vytykané nedostatky odstranit. Právním názorem, který soud v tomto rozsudku vyslovil, je v dalším řízení žalovaný vázán (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
37. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně měla ve věci úspěch, a proto jí soud přiznal náhradu důvodně vynaložených nákladů řízení před soudem tvořených zaplaceným soudním poplatkem za žalobu ve výši 3 000 Kč, dále náklady za zastoupení advokátem za tři úkony právní služby po 3 100 Kč (převzetí věci, sepsí žaloby, podání repliky), tedy 9 300 Kč a tři režijní paušály po 300 Kč podle § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 a § 13 odst. 4 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů, celkem tedy 10 200 Kč. Zástupce žalobkyně je plátcem DPH, proto se odměna a náhrada hotových výdajů zvyšují o částku odpovídající této dani, tj. o 2 142 Kč. Celková výše žalobkyni přiznaných nákladů řízení tak činí 15 342 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno dne 9. května 2022

Mgr. et Mgr. Lenka Bahýřová, Ph.D., v.r.
samosoudkyně

